

DZIENNIK POMORSKI

Przedpłata:

W ekspedycji miesięcznie	1,75 zł.
Z odnośniami miesięcznie	1,85 zł.
W agencjach miesięcznie	1,85 zł.
Przez pocztę już z odnośniami	2,08 zł.

W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przesłód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonego numerów.

Redakcja i Administracja: Chojnice, pl. Człuchowska 13.

Pocztowe konto czekowe 201.032.
Konto bankowe: Bank Powiatowy Chojnica.
Miejaska Kasa Oszczędności, Chojnice.
Tel 44 Adres telegr. „Dziennik Pomorski”, Skrytka post. 35

Chojnice, czwartek 4 grudnia 1924 r.

Ogłoszenia:

Ogłoszenia na stronie 6-14m od wiersza piąty lub jego miejsce 10 groszy — Rekl. za tekst wiersz 3-14m 20 groszy — Ogłoszenia skomplikowane z zastrzeżeniem miejsca oraz z nieczytelnym rękopisem przy każdym poszczególnym wypadku 30% nadwyżki. Ogłoszenia z innych krajów płatne tylko w walucie tychże. Za 1. minowy druk ogłoszeń administracja n.s. odpowiada.

Ogłoszenia przyjmują się do godz. 9. przed poł.

Czy bolszewizm przechodzi przesilenie?

W gazetach pełno jest wiadomości o Trockim, że go pozbawiono urzędów, bo stał się niewygodnym innym działaczom komunizmu, dalej, że go chcą wysłać albo na Kaukaz, albo na Sybir, albo zagranicę, byle się pozbyć jego wpływu, który jest wielki zwłaszcza w czerwonej armii.

Najświetniejsze wiadomości głoszą, że sprawa z Trockim ma daleko głębsze znaczenie, aniżeli się to wydawać może. Wódcą małego rolnictwa rosyjskiego, które liczy w Rosji 85 procent ogólnej liczby mieszkańców, zaczyna się ruch organizacyjny. Tego ruchu organizacyjnego przelecieli się podobno strasznie moco-dawcy bolszewizmu. Chłopi rosyjscy zaczynają bowiem przybierać groźną postawę przeciwko robotnikom i czynią agitować za utworzeniem związku chłopskiego na całą Rosję, któryby brał ich w obronę przed wszystkim warstwą robotniczą. Chłopi walczą pod hasłem: „Robotników w Rosji jest bardzo mało, nie możemy zatem pozwolić na to, żeby oni nami rządili i nas wyżytkiwali”.

Tę właśnie organizację wszechchłopskiej strasznie się boją komendanci bolszewizmu, bo gdyby chłopi zagarnęli rząd w Rosji, to panowanie bolszewizmu skończyłoby się odrazu. I oto główni przywódcy bolszewizmu i dyktatury proletariatu robotczego Zinowjew, Kamieniew, Stalin, Bucharin i inni podejrzują Trockiego, że on ten ruch chłopski potajemnie popiera. I dla tego chcą się go pozbyć, bo wydaje im się bardzo niebezpieczny głównie dla tego, że jest z nich wszystkich najzdolniejszy.

Trocki wydał niedawno obrachunek z dotychczasowego wódcarstwa bolszewizmu w postaci kilku książek i te książki rozmaitym możnowładcom bolszewizmu nie podobają się, ponieważ Trocki zarzuca im, że bolszewizm pod ich panowaniem kosztuje, że więc staje się jakąś martwą niezżywaną bryłą, która zaczyna być niezdolną do kierowania państwem i nie odpowiada wymaganiom narodu.

Trocki przypomina w tych książkach słowa Lenina: „Jeżeli bolszewizm nie będzie zdolny w przeciągu trzech do czterech lat stworzyć dla chłopca rosyjskiego lepszych warunków bytu, natenczas zostanie bez miłosierdzia przegnany do wszystkich czar...” Trocki powiada, że ta przepowiednia Lenina zaczyna się sprawdzać, bo bolszewizm panuje obecnie 7 lat, a chłopcy rosyjskiemu zamiast lepiej, powodzi się coraz gorzej. Jeżeli zaś przepowiednia Lenina, że bolszewizm w tych warunkach przestanie istnieć, nie sprawdziła się dotąd, to polega to na tem, że nie ma na razie nikogo, kto by po nim spadek objął.

Tak go takuje Trocki bolszewizm. Nie można się dziwić że skórka gęsia oblatuje wodzów bolszewizmu, że zatem w braku lepszego lekarstwa na zarządzenie złemu chcą się pozbyć puszczyka, który zaczął im przemawiać do zagłuszonego dotąd sumienia i który mógłby im się stać bardzo niewygodny, gdyby stanął na czele ruchu chłopskiego i przeprowadził odpowiednie reformy.

Trocki wierzy, że bolszewizm jest siłą żywotną i że chłop rosyjski zostanie mu wiernym, jeżeli zdoła mu stworzyć lepsze warunki bytu. Tymczasem przeciwnicy jego w to nie wierzą i dowodzą, że bolszewizm weźmie od razu w łeb, gdyby chłop rosyjskiego dopuszczono do rządów porównywalnych z robotnikami. Chłop jest bowiem wrogiem nowości wszelkich. Jest on przekonany, że bolszewizm dąży do wydarcia mu ziemi, widział dotąd na każdym kroku odzierać go z owoców jego pracy, zatem postarałby się o to, żeby pozbyć się zmyru bolszewizmu.

Najbliższa przyszłość pokaże, co wyniknie z tego sporu pomiędzy Trockim a tymi, którzy obecnie Rosję rządzą. Przepowiadać coś byłoby trudnem, gdyż jak mówi Trocki, bolszewizm byłby dawno zniknął z powierzchni, gdyby było komu objąć po nim spadek i narodem rosyjskim kierować. Na nieszczęście nikt dziś nie wie, kto ten spadek ma objąć. Powrót cara jest bardzo wątpliwy, bo stan robotcy nienawidzi go z całej duszy. Chłop rosyjski nienawidzi cara również, bo upatrywał w nim ciemięzcydła małego rolnika i wroga rozwoju średniego samodzielnego rolnictwa. A zresztą trudno jest gadać o ustroju przyszłym w Rosji, bo brak jest poprostu ludzi, którzyby wyprowadzili Rosję z błędnego koła. Naród rosyjski był za długo trzymany w niewoli ciała i ducha, ażeby był przygotowany do należytego kierowania swymi losami. Samowładny car nie pozwolił wytworzyć żadnych instytucyj czy to państwowych, czy gubernialnych, czy kulturalnych, czy przemysłowych, czy rolniczych, czy wojskowych, w którychby ludzie byli mogli kształcić się do samodzielnej pracy publicznej. A bolszewizm jest jeszcze gorszym knutem dla wyrabiania samodzielnej myśli państwowej. Bolszewizm jest i pozostanie zatem jeszcze przez dłuższy czas biczem Bożym za ciężkie grzechy tych, którzy trzymają naród rosyjski w niewolnictwie ducha i czynu, zrobili z niego mierzwę dla bolszewizmu.

Sprawy polityczne

na podstawie otrzymanych telegramów

Ce mnie wolno, tobie niewolno.

Tak rozumuje niemiecki minister spraw zagranicznych, a były kanclerz Stresemann, który w czwartek wieczorem wygłosił w Królewcu mowę na wielkim przedwyborczym wiecu partji liberalnej. W tej mowie p. Stresemann założył protest przeciw wiecom, które urządzali Pomorzanie przeciw oderwaniu Poinorza od Polski. Rządowi niemieckiemu te wiecje się nie podobają dla tego, ponieważ się boją, żeby się czasem Polakom nie zachciało oderwać dalszych obszarów od Niemiec.

A to dopiero mądryla z Gądek. Nasze wiecie mu się nie podobają. Niechby on lepiej swym Niemiaszkom pozamykał szerokie gęby tu na pograniczu. Niema tygodnia, ażeby Niemcy nie urządzali wiecu i nie wygrażali nam opancerzoną pięścią, że Pomorzanie i kawałek więcej jeszcze muszą z powrotem dostać.

Nasze wiecie mu się nie podobają. My wiemy czego chcemy i jeżeli Niemcy będą wciąż się dopominali zwrotu Pomorza, jako że nie mają połączenia z Prusami Wschodnimi, natenczas niech oddadzą nam Prusy Wschodnie. A jeżeli tego nie chcą, natenczas niech siedzą cicho i nas wciąż nie drażnią.

Zresztą co do niemieckiej polityki to Stresemann gadał niezłe dla tego, że nawoływał Niemcy do rozsądku, spokoju, do grzecznego placenia długów, bo jego zdaniem Niemcy teraz ani pieniędzy ani sił do prowadzenia polityki wielkiej gęby i pogroźek wojennych nie mają. Zresztą Niemcy muszą się najpierw lepiej skitować ze sobą, bo obecnie przy tem mnóstwie partyj to same nie wiedzą, czego chcą.

Tak mija chwila świata.

Wszeczpoteżny do niedawna przywódca Labour Party Macdonald wyjeżdża do Południowej Ameryki na kwartał. Wyjeżdża zaś nie dobrowolnie, lecz pod przymusem. Własna partja go tamdotąd wysłała, ażeby go się przybyło na kwartał i uspokoił w tym czasie niezadowolonych we własnem stronnictwie. Obciano go z początku usunąć z przewodnictwa, ale nie zrobiono tego, ażeby zapobiedz wrażeniu, że w partji powstał rozłam, Macdonald musi w tym czasie udawać chorego, ażeby się świat nie pętrzebował dziwić, dla czego zachowuje się tak spokojnie.

Z Moskwy chcą zrobić główną jaskinię komunizmu.

Centrala w Moskwie pod kierownictwem Zinowjewa chciałyby zrobić z Moskwy centralę komunizmu i wyroczyć we wszelkich sprawach. Moskwa pod kierownictwem Żydów miałaby stanowić o losach świata. Na to nie godzą się jednakowoż rozmaite organizacje komunistyczne, a przedewszystkiem Szwecji, Czechosłowacji, Włoch i innych krajów, które utworzyły odrębną międzynarodówkę. W tych dniach odbyła się w Sztokholmie konferencja z udziałem robotników ze

Szwecji, Norwegii, Włoch i innych i tam postanowiono odłączyć się od Moskwy, a prowadzić interesy komunizmu w Europie na własną rękę.

Wiadomość ta jest o tyle ważna, że komuniści, którzy wydobęda się z pod wpływów Moskwy i Żydów, będą w swej agitacji łagodniejsi, a to wiele znaczy. Komunizm zaczyna zatem pierzyć się jak swego czasu socjalizm.

Konferencji rozbrojeniowej nie będzie.

Amerykański senator Borah, zażądał jako przewodniczący spraw zagranicznych zwołania międzynarodowej konferencji rozbrojeniowej. Tak Prezydent Coolidge jak i rząd amerykański oparli się jednakowoż temu żądaniu i konferencji nie będzie. Sam senator Borah był za tą konferencją jedynie pod tym warunkiem, gdyby ją zwoływała Ameryka i gdyby na niej omawiano nie tylko o ograniczeniu zbrojeń morskich i lądowych, ale równocześnie sprawę długów międzynarodowych i uporządkowanie prawa międzynarodowego tak, ażeby międzynarodowy Trybunał w Hadze był najwyższym rozjemczym urzędem na świecie.

Jaki Konkordat zawarła Bawaria ze Stolicą Apostolską?

Sejmowi bawarskiemu został przedłożony do zatwierdzenia konkordat ze Stolicą Apostolską. Podajemy tu najważniejsze postanowienia. Bawaria uznaje prawo Kościoła do rządzenia się swoimi ustawami i zarządzeniami. Duchowni doznają wszelkiej opieki państwa we wykonywaniu swych obowiązków. Zakony i kongregacje mogą być zakładane zgodnie z przepisami prawa kanonicznego. Państwo w niczem ich nie będzie upośledzało.

Państwo wyznacza na nauczycieli wyższych zakładów naukowych tylko takich kandydatów, przeciwko którym Biskup nic niema. Nauka religijni musi być wykładaną we wszystkich szkołach ludowych i to przez nauczycieli prawdziwie religijnych. Rodzice mają prawo domaganie się katolickich szkół. Kościół katolicki ma nadzór i kierownictwo nauki religijni w szkołach powszechnych, średnich i wyższych. Biskup diecezji ma prawo występować przeciw wpływowi szkodliwych prądów religijno-obyczajowych w szkole i zakładać protest przeciwko obrażaniu uczuć katolickich. Kościół ma prawo do ściągania podatku kościelnego na podstawie list podatkowych. Stolica św. ma zupełną wolność w mianowaniu Biskupów, zaś Biskup mianuje kononików.

Konkordat jest zatem bardzo korzystny dla Bawarii, w czem niemają zasługę mają Biskupi bawarscy, którzy mając o wieczki za sobą, stanęli niewzruszeni na prawach, jakich Kościół domagać się winien. Warto nadmienić, że w Bawarii zachowano nienaruszone drugie święto Bożego Narodzenia, Wielkanocy i Zielonych Świątek.

Włochy, Anglja a Egipt.

Wspominaliśmy już o tem, że gazety europejskie nie podważają ze wszystkim polityki angielskiej w sprawie Egiptu. Przypominają Anglii rozmaite przykłady, na podstawie których Anglja uprawia dwulicową politykę. Gdy chodziło bowiem o pomordowanie albańskiej Komisji granicznej, składającej się z Włochów i gdy wówczas Włochy podobnie energicznie wystąpiły, jak obecnie Anglja, to właśnie rząd angielski dopominał się oddania tej sprawy Lidze Narodów, bo jego to nie bolało. Obecnie w sprawie egipskiej to o Lidze nie słyszeć nie chce.

W braku lepszego zajęcia.

Król szwedzki odwiedził niedawno króla duńskiego. Obaj monarchowie zabawiali się wspianiem na łożniach, ponieważ rozpuszczając wojsko, sprawami międzynarodowego bezpieczeństwa swych krajów się nie zajmują i innego poważniejszego zajęcia nie mają.

Straszny wypadek.

W Tientsinie w Chinach zaszedł straszny wypadek. Oto przed kilku dniami zauważono w remizie kolejowej dwa zapłombowane wagony. Gdy je odplęciono, przedstawił się zebrałym straszny widok. O.o naliczono 63 żołnierzy chińskich, zmarłych ze głodu i zimoty. Nieszczęśliwych zaciągnięto do wojska do walki domowej i wskutek niedopatrzności wagony dostały się na boczny tor kolejowy, gdzie stały puste wagony, wpychane do remizy. Remiza stała w miejscu odłudnem, tak że nikt nawet wrzasków nieszczęśliwych słyszeć nie mógł.

Kurs złotego

x dnia 2. 12 1924.

Gdańsk:	1 dolar =	5,28 złotych
	100 złoty =	104 1/2 guld. gd.
Warszawa:	1 dolar =	5,21 złotych
	1 gd.gul. =	0,95 3/4 złotych
Marki rentowe =		1,23—1,25 złotych

Sprawy polskie

na podstawie otrzymanych telegramów.

Jakie następstwa mogą wynikać z powiększonej partii komunistycznej.

Jak wiadomo mieliśmy dotąd w Sejmie dwóch polskich posłów komunistycznych. Do nich przyłączyło się obecnie czterech posłów ukraińskich i partja komunistyczna nazwała się obecnie „związkiem proletariatu miast i wsi”. Słusznie „Wiarus Polski” zwraca uwagę na to, że znaczenie poselskiej partji komunistycznej w Sejmie nie na tych 6 posłach polega, ale na polityce posłów ukraińskich, którzy do tej partji przystąpili. Posłowie ci przystąpili bowiem do komunistów dla tego, ażeby zaprotestować przeciwko polityce tych posłów ukraińskich, którzy pragną żyć zgodnie z Polską i nie chcą oderwać się od Polski. W ten właśnie leży niebezpieczeństwo tych ukraińskich posłów komunistycznych. Mogą oni nam zagrozić, że będą bardzo niewygodni i dla tego należy rządowi i społeczeństwu pilnować się, ażeby międzynarodówka nie rozpowszechniała po świecie wiadomości, że Kresy Wschodnie pragną się oderwać od Polski, ponieważ 4 posłów przystąpiło do komunistów, ażeby walczyć za oderwaniem Kresów od Polski.

Wielkopolska Wotyniowi.

W Poznaniu zorganizowało się Polskie Towarzystwo Opieki nad Kresami z centralą w Warszawie, które postanowiło zaopatrzyć przedewszystkiem Wotyni w książki do czytania dla utworzenia bibliotek. I oto w krótkim czasie zebrano 13 tysięcy książek, starannie dobranych i rozbito je na 81 bibliotek w specjalnych skrzyniach. Obok tego pomieszczono w skrzyniach kilka tysięcy elementów, czytanek, śpiewników, obrazków i podręczników szkolnych.

Jest to podarek dostojny, który kulturze Wielkopolski chlubię przynosi.

Sądy na oszczerców.

W Warszawie przed sądem okręgowym toczyły się w zeszły piątek dwa procesy dziennikarskie. W jednym procesie skazano redaktora „Gazety Warszawskiej” p. Zygmunta Wasilewskiego na tydzień aresztu 600 złotych grzywny i 65 zł. opłat sądowych za obrazę znanego historyka i przewodniczącego komitetu uczczenia śp. Prezydenta Rzeczypospolitej Narutowicza. Redaktor Wasilewski był oskarżony o oszczerstwo w druku.

W drugim procesie skazany został współredaktor „Gazety Warszawskiej” Stanisław Pieńkowski na tydzień aresztu za artykuł, zniesławiający w „Myśli Narodowej” dziennikarza Józefa Wazowskiego. Redaktor odpowiedział „Myśli Narodowej” p. Włodek skazany został na 8 dni aresztu.

Kronika miejscowa.

Chojnice, dnia 8 grudnia 1924 r.

Nieszczęsna redukcja. Codziennie prawie przychodzą do redakcji naszej zwolnienia ze służby celniczy, funkcjonariusze policji państwowej i inni urzędnicy, którzy wyrzuceni na bruk obecnie nie mają najskromniejszych środków do życia. Dużo z nich posprzedawało już nawet swoją odzież, zatrzymując niejednokrotnie tylko jeden garnitur. Po wyczerpaniu zaś wszystkich środków — czego się ci ludzie mają imać? Niestety, dziwną ironją losu mamy Konstytucję zapewniającą ludziom możność zarobkowania na prowadzenie żywota, jednakże rzeczywistość daleko odbiega od tak szczytnych naszych zasad. Mamy także nawet ustawę o ochronie bezrobotnych, lecz ta ustawa drugim dziwnym zbiegiem okoliczności rozciąga się tylko na większe miasta, na Pomorzu tylko nad Toruniem i Grudziądem. I ta ustawa pod tym względem kiepskie wystawia świadectwo naszym ustawodawcom. Mamy miasteczka mniejsze nie mówiąc już o Chojnicach ale np. w Ozersku, gdzie przemysł drzewny więcej zatrudnia robotników, jak przemysł drzewny Grudziąda i Torunia razem wzięty. Ustawa o bezrobotnych w Ozersku nie obowiązuje, zatem tam pracownicy kwalifikowani i inni mogą tysiącami postać do zajęcia i nikt się nie będzie o nich troszczył. Dla reszty Pomorza nakazem żywotnym jest domagać się rozciągnięcia ustawy na wszystkie miejscowości i miasteczka, gdzie jakkolwiekbyż przemysł zatrudnia większe liczby robotników.

We wtorek przybył do redakcji naszej zredukowany funkcjonariusz pol. państw. p. Al. Sw., który 2 lata pełnił służbę na Kresach Wschodnich, poprzednio służył 3 lata we wojsku polskim i dorobił się stopnia plutonowego. Jako funkcjonariusz policji według posiadanych świadectw, przeszedł z dobrym wynikiem różne szkoły fachowe. Przed rokiem wykrył w powiecie braclawskim różne nadużycia, wskutek czego przyaresztowanych zostało 40 posterunkowych. W ostatnim czasie powstał spór z przełożonym i — zemsta w postaci redukcji pozbawiła go chleba. Jeżeli by ktokolwiek miał jakiekolwiekbyż zatrudnienie dla tego człowieka i chciał mu dać możność zarobkowania prosimy się do nas zgłosić, abyśmy mogli bliższy adres wskazać.

Wpływy „badaczy” Pisma św. w Chojnicach. Mielimy w ostatnim czasie okazję przypadkowego spotkania się z osobistością uchodzącą za „wybitnego działacza” w pewnych kołach. Po krótkiej potocznej rozmowie „wybitny” działacz skierował

mowę na politykę i tu oto przedko się wykazało, skąd mądrość swą czerpie. Zaczął mianowicie od tego, że Chrystus był pierwszym socjalistą. Nie interesowały by nas podobne bzdurstwa, gdyby nie to, że chcieliśmy się dowiedzieć, skąd działacz nasz te mądrości swe czerpał. Po krótkiej sprzeczce w „naukowy sposób” zaczął przytaczać na pamięć sfałszowane ustępy z Pisma św., które na swój sposób sobie tłumaczył. W dalszym ciągu przyznał się przyjaciel nasz, że jest socjalistą z przekonania, a stał się nim po odczytaniu „bardzo mądrych” książek, tłumaczących Pismo święte. Na pytanie, czy takie książki otrzymał także w polskim języku, dał potwierdzającą odpowiedź, dodając, że już dużo innych jest w Chojnicach abonentami takich „kryjów mądrości”.

Zawładniamy Szan. Czytelników naszych, że pomorski oddział Tow. wzajemnych ubezpieczeń „Snop” założył w Chojnicach reprezentację, której kierownictwo objął p. M. Langowski. W celu wyjaśnienia należy dodać, że „Snop” jest instytucją nawskroś polską, mającą w zarządzie swym tak wybitne osobistości z pod byłego zaboru pruskiego, jak obecny ambasador w Paryżu p. Obłapowski, znany społecznie p. Komierowski z Komierowa, hr. Zółtowski z Myszkowa itd. Dowodem dobrej gospodarki „Snopa” jest, że corocznie wypłaca członkom dywidendy, choć składki są niejednokrotnie niższe od innych Towarzystw.

Walne zebranie Tworzystwa właścicieli domów odbyło się w ubiegłą sobotę w hotelu Priabego przy udziale około 40 członków. Jednogłośnie uchwalono przystąpić do Związku Towarzystw właścicieli domów z siedzibą w Toruniu. W sprawie hipotek po ożywionej dyskusji przyjęto referat przewodniczącego o przez rząd projektowanym podwyższeniu hipoteki do 100 procent. W tej sprawie uchwalono jednogłośnie. Wzywa się Zarząd Związku do poczynienia energicznych kroków, by zapobiedz projektowanej na niekorzyść właścicieli nieruchomości zmianie ustawy o przewalutowaniu należności. Wysłuchano dalej referat przewodniczącego co do skasowania obwodów kominiarskich. Niestety jak wiadomo województwo nie przychyliło się do projektu skasowania tych obwodów. W sprawie projektowanego wywozu śmieci przez tabor miejskie, zebranie jednogłośnie projekt magistratu odrzuciło, jako nieprzynoszącego żadnej korzyści miastu, a obciążającego właścicieli. Tak samo protestowano przeciw projektowanemu opodatkowaniu sztyłów firmowych, anonsów itd.

Z jednorazowych składek rocznych w wysokości 50 gr. od członka odesłano 30 zł. na rzecz Centrali Związku w Toruniu.

We wolnych głosach skarżono się na złe traktowanie publiczności przez niektórych naszych urzędników komunalnych. Sprawa ta przedłożoną zostanie panu-burmistrzowi Dr. Sobierajczykowi.

Teatr Miejski z Grudziądza występuje w Chojnicach gościnnie i to dnia 5 i 6 bm. W piątek przedstawioną zostanie operetka w 3 aktach „Róża z Stambułu”, w sobotę widzied będziemy operę komijną „Dzwony Kornwilskie”. Teatr sprowadza własną orkiestrę w siłę 16 osób. Bilety wcześniej nabyć można w księgarni „Dzień Pomorskiego”.

Święty Andrzej. W niedzielę ubiegłą przypadł dzień św. Andrzeja. Zapomnieliśmy o nim kilka słów napisać jako o patronie pańskim. Stąd w rozmaitych okolicach naszej Polski oczekują dziesięć dni tego patrona z upragnieniem i w radośnym oczekiwaniu. Niejedna z nich jest przekonana, że św. Andrzej objawi nieomylnie wszystkie najszybsze, a najciekawsze tajemnice przyszłości. Paniąki leją w tym dniu wosk. I od tego, jak się wosk ułoży, wróżą sobie zwolenniczki małżeństwa, zawód i pochodzenie przyszłego narzeczonego. Są też strony, gdzie chwytają narzeczonego na wyciągnięty w bramie sznurek. Oczywiście, że niejedną wybraniec serca dziewczęcego, niczego się nie domyślając; potyka się o sznurek i obrywa potężnego guza i sińca.

Poszukuje się b. internowanych Pawła Gostyniela i Mikołaja Zachranowskiego zatrudnionych jako robotnicy rolni w Trzebielechu pow. chełmiński, pierwszy od kwietnia 1923 r., drugi od maja 1923 r. Z Trzebielecha wyprowadzili się wyżej wymienieni w lutym br. bez odmeldowania się rzekomo do Warszawy celem udania się do Rosji, jednakże według stwierdzenia w obrębie m. st. Warszawy nie meldowali się. Ktoby cokolwiek o nich wiedział, niechaj doniesie tutajszemu Urzędowi.

Przypominamy dzisiejsze przedstawienie Teatru kaszubskiego pod tytułem „Pięć kawalerów do jednej bratki” w narzeczu kaszubskim, przedstawiające nam obyczaj ludności kaszubskiej. Warto pójść w każdym bądź razie i okazać naszą życzliwość.

Urząd skarbowy donosi nam, że ministerstwo skarbu wynagradza wszelkie nadużycia przy opłatach stemplowych. Odszkodowania te będą wynagradzane od 1 listopada rb. Donosy muszą być tego rodzaju, że wykrycie nadużycia stemplowych będzie mogło nastąpić. Od nagród wykluczeni są urzędnicy skarbowi oraz współwinowajcy nadużyć.

Kronika prowincjonalna.

Główcewice. Wydzierżawienie polowania na wspólnym tutejszą gminą obejmującym obwódzie polowania wielkości 625 ha. ma nastąpić w publicznym przetargu — tylko między członków gminy — na przeciąg 3 lat począwszy od 15 grudnia 1924 r. dnia 10 grudnia br. o godz. 2-giej popoł. w lokalu Solskim. Zastrzeżenie w publicznym przetargu polowania pra-

wo wolnego wyboru między trzema najwyższymi reflektantami. Warunki dzierżawy przedłożone będą w dniu terminu.

Grudziądz. (Samobójstwo). W poniedziałek w południe mężatka Aleksandra Górecka, żona szewca Góreckiego z ul. Kalinkowej popełniła samobójstwo przez przetrzymanie sobie gardła brzytwą. Przyczyna samobójstwa dotychczas nie znana.

Sępólno. (Wielki dzień rolnicy w Sępólnie). Wielki dzień rolników powiatu Sępoleńskiego, był dzień 27 listopada t.r. Rolnicy od osadnika i chałupnika począwszy do ziemianina poczuli się w obowiązku przybyć do Sępólna, bo zwoływał ich prezes powiatowy p. Łucjan Prądyński. Widziałem różne zjazdy, ale zawsze mi imponują zjazdy w Sępólnie i mogą zawodniczyć tylko z Brodnicą na Pomorzu, gdzie ruch organizacyjny skupia się około zacznego, a dzielnego posła p. Ossowskiego.

P. Prezes Prądyński cieszy się również takimi zaufaniem, bo też ile mu sił starczy poświęca się i pracuje szczerze dla dobra ogólnego, broni włościom tak serdecznie, jak to może tylko dobry ojciec dbający o swą rodzinę. Rodzina prezesa p. Prądyńskiego to organizacje rolnicze, których szermierzem i „bójwami” śmiałym, ale i dzielnym jest i daj Boże pozostanie. „Naśladujemy więc p. Prądyńskiego, a mniej skarżyć się potrzebujemy, na burzycieli i demagogów, którzy na wieś przychodzą bo nie będą mieli roboty, a to stać, że ich nikt słuchać nie będzie.

O godz. 1/10 odbyła się w kościele farnym msza św. na intencję poległych członków z r. 1830/31, którą odprawił X. Proboszcz Grudziński, a pieśnią wykonało Koło Śpiewu „Cecylja” i to bardzo pięknie.

W Sępólnie święto, stąd wszyscy podążyli do kościoła. Następnie w „Polonii” odbyło się walne zebranie pow. Kółek Rolniczych. — Zagał obrady p. Prezes Prądyński, witając w serdecznych słowach p. Starostę Dzwonkowskiego, burmistrza p. Jagalskiego, reprezentanta Gł. Zarządu p. Głowczewskiego, i prasę reprezentowaną przez p. Hoffmana i Kunza. Uniewinnił p. prezes nieprzybycie pp. Prezydenta Pomorskiej Izby Rolniczej Edden Tempkiego, prezesa Jana Donimirskego i pp. posłów. Członek Gł. Zarządu p. Głowczewski z Lipnicy (prezes powiatu Chojnickiego) uniewinnił nieprzybycie prezesa J. Donimirskego, przywozi pozdrowienie z Chojnic i życzy obradom pomyślności.

W czasie obrad przybył na salę p. senator Dr. Janta Polczyński, wraz z żoną, córką i starościna Ossowską. Uczczono pamięć poległych braci z powstania listopadowego. P. Komierowski przemówił w sprawie zniw, stwierdzając statystykę latosiach zniw.

Piękne dzieło stworzyło, znów walne zebranie, bo oto dzięki i za gorliwym staraniem prezesa p. Prądyńskiego uchwalono 1/4 funta żyta i 1/2 funta kartofli z morga dla biednych powiatów. Cześć Wam zato rolnicy, że tak pięknie myślicie o doli i niedoli biednych. Oby Wam Bóg zato stokrotnie pobłogosławił raczył. Po wyczerpaniu obrad zamknął p. prezes to wprost wspaniałe zebranie.

(Drugie zebranie) Po południu o godz. 2-giej zagała p. prezes Prądyński walne zebranie powiatowe Chrześć. Narodowego Stronnictwa Rolniczego na pow. Sępoleński. Sala „Polonii” po brzezi wypełniła się uczestnikami. Wita p. senatora, gości i liczne rzesze rolników.

P. senator dr. Janta Polczyński w dwugodzinnym pełnym zapалу referacie omawia nasze połączenia polityczne. Szanowny mówca nie owija nie w „bawelnę” lecz nagą prawdę przedstawia. Nie obiecuje, a jednak w każdym słowie czuć zapal dla dobra tej tak świętej sprawy. Jakież do takiego przemówienia naszego zacznego senatora wyglądają ci, którzy wagony obietnic „lapichłopakach” wożą ze sobą? To też zapal był wielki, przytakiwanie i głośnie owacje, a szczególnie burza oklasków była dowodem, że p. senator mówił do swoich, a swoi tę mowę przyjęli jako swój program.

To też p. Prądyński gorąco dziękuje za tam piękny, pełen treści referat. W dyskusji przemawiali pp. Osowski, Pałaszak, Tabat, Głiszczyński, Rajewski, i inni. Interpelantom odpowiedział p. senator zachęcając do organizacji. P. Kunz także wykazał potrzebę silnej organizacji rolniczej, wykazując, że wszyscy stanąć wiani pod jednym wspólnym sztandarem, bo jeden mamy cel i jedno dążenie. Po wyczerpaniu obrad p. prezes w serdecznych słowach podziękował zebranym za spokojne wysłuchanie obrad życząc szczególnie rolnictwu pomyślności. Zamknął zebranie pochwaleniem Pana Boga.

(Trzecie zebranie.) Zebranie Koła Ziemińnek powiatu Sępoleńskiego, na które przybyła p. Senatorka Polczyńska z córką i p. Starościna Ossowska z Grudziądza. O godz. 4-tej zagała zebranie prezesa p. Senatorka Polczyńska, uniewinniła dłuższą zwłokę w zebraniach, które wypadły z powodu spraw rodzinnych. P. Prezesowa zakomunikowała, że ofiaruje materjał na sztandar, zaś koło sprawi drzewiec i halcy. Uroczystość poświęcenia ogłosi się później. Uchwalono na Gwiazdkę odegrać komedijkę, a zebranie odbędzie się 18 grudnia.

Piękny i nadzwyczaj interesujący referat wygłosiła p. Polczyńska i to ze swej podróży do Wioch. Szan. prelagentka rozwiodła się w barwnych słowach o tym pięknym kraju. Tak że zdawało się, że się myśli i duchem było we Włoszech.

Nasze słuchaczki zainteresowały się żywo tym pięknym referatem. Szanownej p. prelagentce należy się uznanie i podziękę. Po wyczerpaniu obrad, zamknęła to nader interesujące zebranie p. prezesa Polczyńska. Zachęcić wypada przy tej okazji

Szan. Panie do jak najgorliwszego poparcia tegoż Koła. Oby w każdym powiecie znalazły się takie działaczki, jak p. Senatorowa P. Czujńska, lub Starościna Osowska, które z poświęceniem dla dobra sprawy narodowej pracują i działają. Cześć im zato.

Kamień. Dnia 27 listopada br. urządziła tamtejsza młodzież katolicka na sali p. Bracy familijny wieczorek, połączony z odegraniem jednoaktowej sztuczki „pacjent z prowincji”. Po teatrze nastąpił taniec, który trwał aż do 4 godz. z rana. Udział mógłby być trochę liczniejszym, ale pomimo to zabawa niele wypadła.

— W naszym miasteczku wydarzają się liczne kradzieże. I tak wydarzyły się w trzech ostatnich tygodniach trzy kradzieże w zakładzie św. Anny i to z włamaniami. Raz skradziono 4 króliki, za drugim razem zabrano z pumpowni 2 okna, które następnie znalezione na cmentarzu, a za trzecim razem skradziono 3 gęsi.

— Z okazji poświęcenia nowego lokalu urzędu tamtejsza ochronka w poniedziałek 8 grudnia br. na sali parafjalnej o 5 godz. po południu przedstawienie dziecięce na rzecz ochronki. Program jest dobrze zastawionym. Będzie śpiew, dialog, z historii szkoły, list do Matki Boskiej, Bałwan, korowód, żywy obraz i na końcu znowu śpiew. W niedzielę dnia 7, grudnia br. odbędzie się generalna próba.

Chełmża. Nagła śmierć. Polier mularski Murawski, liczący 61 lat, zatrudniony w cukrowni tamtejszej, stawiał się w czwartek jak zwykle do pracy spożył na chwilę. Gdy po pewnym czasie przybył po niego współpracownicy, znaleźli go bez życia. Paraliż serca przeciął pasmo życia.

— Przyaresztowano tu złodzieja, który od pewnego czasu niepokoił miejscowe obywatelstwo. Towary kradzione znalezione u kupca miejscowego pana Rochonia.

— Ofiarą grzesznej miłości stała się 18 letnia dziewczyna. Przybyła ona na policoję z niemowlęciem ażeby zasięgnąć adresu swego uwodziciela. W Dźwiazie dowiedziała się, że kochanek w międzyczasie ułotnił się. Dziewczyna przemocowała z dzieckiem w baraco, w następnym zaś dniu dziecko znalezione nieżywe. Matkę przyaresztowano. Równocześnie badają zaś przyczynę śmierci niemowlęcia.

Swiecie. (Nieźle liczy). Jeden z okolicznych gospodarzy opowiadał tak: Sprzedałem krowę za 400 złotych i lepiej na tem wyjde, niż gdybym ją trzymał w domu. Gdy bowiem pieniądze dam na procent, otrzymam 20 złotych na miesiąc. Mało co więcej zarobiłbym na mleku i maśle, przyczem muszę odliczyć znaczne wydatki na masło i paszę, nie licząc przytem ryzyka, że mi krowa może zdechnąć.

Chełmno. Nowy rozkład jazdy jest dla Chełmna bardzo pomyslny, jak nam stamtąd donoszą. Na ostatnim posiedzeniu Rady miejskiej za wiadomil burmistrz, że Chełmno będzie miało w najbliższej przyszłości bardzo dobre połączenie z Koronowem w kierunku Grudziądza i Torunia i z Bydgoszczą.

— W środę spalił się tu młyn zbożowy, należący do p. Skodowskiego z Radzyna. Młyn ten postawił przed 2 laty p. Chojuicki z Chełmna i sprzedał go we wrześniu p. Skodowskiemu, który zamierzał go niebawem powiększyć. Chodzi tu niewątpliwie o zbrodnicze podpalenie. Młynu postawiony był w pomieszczeniach, w których dawniej mieściła się parowa pralnia i prasownia siostr Schüdel.

Puck. W zatoce puckiej rozpoczęły się zimowe połowy węgorza. Cała zatoka roi się od obfitości łódek i czołen rybackich.

Wejherowo. Zmiana dotychczasowych nazw niemieckich na polskie w powiecie Wejherowskim. „Monitor Polski” ogłasza rozporządzenie, mocą którego dotychczasowe niemieckie nazwy miejscowości zamienione być mają na polskie. I tak odtąd nazywać się będzie: „Amesenhof” Młoczy Zamek, „Buschkate” Osowskie Pustki, „Jägerhof” Kęptowska Tama, „Jägerhof” przy Kiełnie Melgów, „Johannis krug” Święty Jan, „Lindenbruch” Lipowe Błoto, „Fichtenhof” Nowe Kęptowo, „Marienheim” Marjanowo, „Plattenrode” Kochanowo, „Wilhelmsdorf” Linia Polwark.

Przedstawienie Teatru Miejskiego z Grudziądza

na sali hotelu Centralnego
wieczorem o 8 godzinie.

W piątek 5 bm.: „Róża ze Stambułu”, operetka w 3 aktach. Grana na wszystkich scenach teatrów stołecznych z niebywałym powodzeniem. W teatrze miejskim we Wiedniu została odgrana z rzędu 866 razy.

W sobotę 6 bm.: „Dzwony z Kornewilu”, opera Buffo w 4 aktach. Opera światowej sławy i powodzenia.

Reżyser: Antoni Miller.

Ostatnie telegramy.

Podwyższenie mnożnej na grudzień.

Delegacja pracowników państwowych domagała się od prezesa ministrów podwyższenia mnożnej z 41 gr. na 44 gr. a to z powodu podskoczenia drożyzny od 15 października do 15 listopada o 7 procent. Prezes ministrów odparł, że nie chce pokrzywdzenia pracowników państwowych, ale na razie podwyżki dać nie może, ponieważ wybrana przez niego Komisja nie stwierdziła podobnej podwyżki drożyzny.

Chciał wywieść z Polski 100 tysięcy dolarów.

Na granicy polsko-łotewskiej w Turmoncie przytrzymano niejakiego Mandelbauma, przedstawiciela firmy jubilerskiej Silberfelda z Warszawy. Znalaziono przy nim 100 tysięcy dolarów, akcje Towarzystwa „Len” i otyczkę amerykańską. Miał on przy sobie pozwolenie od polskich władz skarbowych na przewiezienie 21 tysięcy dolarów, ale to pozwolenie wyżył, ażeby zamiast 21 tysięcy przeszarwocował 100 tysięcy.

O zdobyciu dachu nad głową i chleba.

W sierpniu 1925 r. wraca do kraju 5000 optantów polskich z Niemiec. Związek Lud.-Nar. stawil w Sejmie interpelację, domagającą się od rządu pracy, chleba i dachu nad głową dla powracających.

Aresztowanie działacza niemieckiego.

W Rybniku przyaresztowano w zeszły czwartek wieczorem działacza niemieckiego związku ludowego pzbaszubowego nauczyciela Mathea. Przyczyna aresztowania jest dotąd nieznana.

Sojusz pomiędzy Chinami a Japonją?

Jeden z wodzów Chin dr. Sunjatsen pojechał do Tokio, ażeby się układać z Japonją o zawarcie umowy.

Egipt przyjął warunki angielskie.

Rząd egipski przyjął wszelkie warunki rządu angielskiego. Rząd angielski wygrał zatem na całej linii.

Huragan nad Niceą.

Nad miastem Niceą przeszedł straszny huragan, który wyrwał drzewa z korzeniami, walił mury i uszkodził wiele budynków. 70 osób odniosło rany.

Zanosi się na zerwanie stosunków dyplomatycznych.

Rząd angielski zastanawia się nad tem, czyby nie zerwać z Rosją stosunków dyplomatycznych.

Srebrne wesele Prezydenta Rzeczypospolitej.

Prezydent Rzeczypospolitej obchodził we wtorek 2 grudnia srebrne gody swego pożycia małżeńskiego.

Szczelnica dyrekcji kolejowej w Gdańsku.

Dyrekcja kolei w Gdańsku obchodziła w poniedziałek piątą rocznicę swego istnienia.

Iskrowe obrazy na odległość.

Z Londynu donoszą, że znany wynalazca telegrafu bez drutu Marconi wynalazł sposób przesyłania obrazów na odległość za pomocą aparatów iskrowych. Udało się przesłać takie obrazy z Londynu do Ameryki.

Ciekawe szczegóły o agitacji bolszewickiej na Bałkanach.

Serbska gazeta urzędowa podaje wiadomości o wykradzeniu dokumentów z poselstwa sowieckiego we Wiedniu. Dokumenty te zdradziły działalność chorwackiego wodza chłopskiego Radicza, który za pieniądze bolszewickie zamierzał postarać się o zaprowadzenie w Serbji rządów komunistycznych. Przewrót miał nastąpić na początku stycznia przyszłego roku. W tym celu miały bandy macedońskie wkroczyć do Serbji, ażeby przewrót ułatwić. Rząd serbski ogłasza, że przewrót się nie lęka i że sowieci mylą się co do skutków swej agitacji.

Straszny wypadek na morzu.

Na Wielkim Balcie odhywa się ruch kolejowy na Wielkich promach. Otóż zeszłej środy wjechały na siebie we mgle dwa pociągi pospieszne. W jednym było 120 podróżnych, których jednak można było w ostatniej chwili przestrzedz, tak że powysiadali. Pociągi zaś ze wszystkiem, co na nich było runęły w morze.

W całej Estonji zaprowadzono stan wojenny.

Z powodu wyroku na komunistów postanowili ich towarzysze zemścić się. W poniedziałek wczesnym rankiem napadli w oddziałach po 5 do 10 osób, uzbrojeni w karabiny i granaty ręczne na dworce kolejowe, na zamek, parlament, biura pocztowe i policyjne oraz na centralę telefoniczną. Wojska rządowe toczyły z nimi przez dwie godziny zażartą walkę. Liczba zabitych i rannych po stronie komunistów jest wielka. Wojsko i policja mają 18 osób

zabitych. Aresztowano dotąd 60 spiskowców, którzy będą oddani pod sąd wojenny. Ministrowie ogłosili nie tylko stan wojenny, ale postanowili zmobilizować część rezerwistów. Naczelnik wojsk otrzymał nadzwyczajne pełnomocnictwa. Podczas walki zabity został minister ruchu Kark.

Policja otoczyła w Tallinie las na przedmieściu.

Nieszczęście kolejowe pod Gdańskiem.

W poniedziałek rano wykoleiło się na stacji Kneppelkrug kilka wagonów kolejki wąskotorowej. Jedna z pasażerek odniosła tak ciężkie rany, że niebawem zmarła, a prócz tego jest rannych 5 osób.

Jak się skończył proces komunistyczny w Rewalu?

Wielki proces przeciw 143 komunistom, wytoczony na wniosek rządu estońskiego skończył się w następujący sposób. Skazano: 39 oskarżonych na wieczysty cuchthauz, 29 oskarżonych na 15 lat, 6 na 12 lat, 19 na 10 lat, 6 na 8 lat i 15 na 6 lat cuchthauzu, 5 na 4 lata a 11 na 3 lata domu poprawczego a tylko 7 uwolniono.

Echa zamachu na ks. Kancelerza Seipła.

W poniedziałek rozpoczął się we Wiedniu proces przeciw sprawie zamachu na ks. Seipła Jaworkowi.

Narady w sprawie szkolnictwa.

Prezydent Rzeczypospolitej zwołał w niedzielę do zamku naradę w sprawie szkolnictwa w Polsce. Naradzie sam p. Prezydent przewodniczył. Rozmaita działacze skarżyli się na to, że w Polsce uczy się dzieci za wiele ogólnych nauk, a za mało praktycznych nauk. Szkół dla wykształcenia praktycznego jest za mało. Przemawiało w tym kierunku liczne grono mówców.

O umowę zbiorową w rolnictwie.

Układy w sprawie umowy zbiorowej w rolnictwie zostają przerwane. Zostaną ponownie nawiązane dopiero wtedy, gdy obie strony zgodzą się na to w porozumieniu z inspektorem pracy.

Przemysłowcy nie godzą się na warunki robotników.

Z Łodzi donoszą, że inspektor pracy pośredniczący w zatargu pomiędzy strajkującymi robotnikami a pracodawcami, dotąd jednak bezskuteczne.

Bieda we Wiedniu.

Z Krakowa do Wiednia odjechał codziennie 5 do 6 wagonów młsa i koni rzeźny h. Zimą porą mają wywieść do Wiednia 40 wagonów koniny.

Krwawe walki przedwborze w Niemczech.

W Sztutgarcie podczas zebrania socjalistów pobili się komuniści z członkami „Reichsbanner”. Wiele osób zostało raniionych. Taką samą walkę stoczono w Treptowie.

Sprawa organizacyj najwyższych władz wojskowych.

Związek Ludowo-Narodowy wysłał do prezesa ministrów delegację i domagał się od niego, ażeby tak ważnej sprawy, jak przekształcenie najwyższych władz wojskowych, nie zatławiano na kolanie, ale w drodze ustawy sejmowej. Prezes ministrów był tego samego zapatrywania. Nadto deputacja stanowczo zaprotestowała przeciw wszystkim, ooby mogło wnieść do armji rozstrój.

Pod tym względem jesteśmy ze Związkiem Ludowo-Narodowym jednego zapatrywania.

Zarty.

Za Żelazną Bramą w Warszawie.

— Ale ta Marcinowa ma teraz jeźor. Ani jej zacześć nie można, tak ci człowieka zaraz objeżdża, że ino umykaj.

— Wielka sztuka, jak ona bez całą wiosnę ehozdziła do Sejmu na galerję przysłuchiwać się kłót siom poselskim.

Na temat wojny.

— Poszedłbyś ty na wojnę?
— Poszedłbym!
— I nie bałbyś się prochu i kul?
— Oo mi kule po dziesięcioletniej wejnie domowej.

Ruch w Towarzystwach.

Chojnice. Zebranie Tow. Polek odbędzie się dnia 5 bm. w piątek o godz. 5 po południu na Starostwie. Oczyt p. Sikorskiej o najnowszym kroju. atwy kurs kroju sukien.

Chojnice. Towarzystwa Samoobrony Społecznej „Rozwój”. W niedzielę, dnia 7 grudnia zaraz po nabożeństwie na sali Hotelu Centralnego odbędzie się wielki wiec antyżydowski, na który przybędzie mówca zarządu pomorskiego z Bydgoszczy. W ten sam dzień odbędzie się po wiecu walne zebranie tu-tejszego oddziału. Ponieważ wiec będzie bardzo inte-

Na nadchodzącą gwiazdkę polecam po cenach bardzo niżonych:

na ubrania kamgarny wyrobów
na płaszczki wulury, Flausze,
Eskimo, Affenhauty

H. M. Szulc
Dworcowa 9.

na kostjomy gabardyny, bostony
na suknie sukna, welwetiny,
Szewioty, Popeliny, Matte
Ekosiny, Matlasé, Bypsy
Crepé, Marocaini, Trykotiny

reżysy, uprasza się o jak na liczniejsze przybycie ro-
daków. Zydom i Szabesgojom jest wstęp na ów wiec
wzbroniony. Zarząd.

Chojnice. Wiec Ochrześcijańskiego Stronnictwa
Rolniczego odbędzie się w sobotę dnia 6 bm. o godz.
10 przed poł. na sali hotelu centralnego. Przybędą
posłowie i senator.

Brusy. Tow. Ziemianek ma zebranie dnia 3
grudnia o godz 4 po poł w lokalu "Kupca" w Bru-
mach. O liczny udział Ziemianek z powiatu chojni-
ckiego proszą Sikorska.

Chojnice. Baczność Podoficerowie Rezerwy
Kolejowej! W czwartek dnia 4 grudnia o godz.
19.30 odbędzie się pierwsze zebranie plenarne w ja-
sali Hotelu Centralnego. Celem powzięcia ważnych
uchwał oraz odebrania legitymacji związkowych upra-
sza się o punktualne stawienie wszystkich członków.
Zarząd.

Chojnice. Polski Związek Kolejowców w czwar-
tek, dnia 4 bm. zebranie miesięczne o godz. 19 w lo-
kalu p. Jazdzewskiego. Zarząd.

Chojnice. Nadzwyczajne walne zebranie Tow.
Powstańców i Wojaków odbędzie się w środę dnia 3.

grudnia o godz. 17³⁰. Równocześnie odbędzie się prze-
gląd bębneków i piszczałek, które winne być na ze-
branie przyniesione. Członkowie czynni winni się sta-
wić w komplecie, zaś udział członków wspierających bar-
dzo pożądany.

"Wolność"

Zarząd

Chojnice. Związek Urzędników kolejowych. W
środe dnia 3 grudnia br. odbędzie się na sali p. Jaz-
dzewskiego walne zebranie (założenie tut. koła). Z
powodu bardzo ważnych spraw liczne przybycie członków
pożądane.

Na dzień ten przybędzie przewodniczący Zarządu
okręgowego. Zarząd.

Chojnice. Zebranie Związku Inwalidów wojen-
nych, wdów i sierot odbędzie się w niedzielę 7 grudnia
w południu o godz. 12 i pół na sali H. telu Engla.
O liczne przybycie członków proszą

Zarząd.

Chojnice. Klub Kręglarzy "Bełtyk" w czwar-
tek dnia 4 bm. o godz. 8 wiecz. w kręglarni odbędzie
się zebranie miesięczne. Ponieważ na przelazku obra-
d bardzo ważne sprawy przeto przybycie wszystkich człon-
ków konieczne. Zarząd.

Chojnice. W piątek dnia 5 bm. o godz. 8-ej
wiecz. odbędzie się zebranie Ochotniczej Straży Po-
żarnej w lokalu p. Jasnocha. Komendant.

Dział gospodarczy. Wstępne notowanie giełdowe w złotych i groszach.

Warszawa, 2. 12. godz. 10. (A. W.)
Dolary 5.16 za dolara. Funtów angielskich 23.94
za ft. ang. Franki francuskie 27.90 za 100 fr. Franki
belgijskie 25.33 za 100 fr. Franki szwajcarskie 99.82
za 100 fr. Ry wloskie 22.45 za 100 lirów. Korony
czechosk. 15.49 za 100 kor. Korony austr. 7.25 za 100
koron.

Tendencja: utrzymana
Gdańsk 2. 12. godz. 10. (A. W.)
Dolary 5.43 G. dolary gdańskie 105.90 za 100 zł.

Redakcja i drukarnia redakcyjnej.

Redaktor odpowiedzialny: Czesław Nowakowski

Wydawca: Księgarnia Dniennika Pomorskiego

Używaj Ata

a w domu twym zawsze będzie
wygląd świąteczny.

(Ata Henkla czyszcidła i środki do szorowania)

Licytacja.

Celem pokrycia należności skarbowych odbędzie
się sprzedaż licytacyjna

- I) w Chojnicach w środę dn. 10. grudnia 24.
o godzinie 10. przed południem na sali p. Heinricha
przy ul. Człuchowskiej 29. 3 żelaznych pieców, 2 osi
do woza ciężarowego, 1 pieca do łazienki, 1 roweru,
II) o godzinie 11 tej przed poł. na śpichrzu p. Szustera
przy Pl. Jerzego 5 worków żyta, 20 ctr. wici, 20 ctr.
grochu, 5 worków mieszanki, 20 ctr. ziemniaków,
220 worków do zboża,
- III) o godzinie 12 tej przed poł. na posiadłości p. Sza-
motulskiego Leona przy ul. Dworcowej 51, 1 szafy
żelaznej do pieniędzy i 1 fortepianu.

O tem zawiadamia sekwestator przy Urzędzie
Skarbowym podatków bezpośrednich i opłat skarbowych
w Chojnicach.

Chojnice, dnia 1. grudnia 1924 r.

Licytacja.

Celem pokrycia należności skarbowych odbędzie
się sprzedaż licytacyjna w CZERSKU w piątek, dn.
12. grudnia 1924 r. o godzinie 10-tej przed połud-
niem przed sołectwem 1 biurka dębowego i 1 szafy
do rzeczy,

o godzinie 11. przed południem na posiadłości Browaru
Pomorskiego bal dębowych, desek brzożowych, dębo-
wych i sosnowych, 1 sanie, 1 wagi do bydła, 1 maszyny
do wiercenia, 2 szory, 1 siódła i 3 świni.

O tem zawiadamia sekwestator przy Urzędzie
Skarbowym podatków bezpośrednich i opłat skarbowych
w Chojnicach.

Chojnice, dnia 1. grudnia 1924 r.

Skrzydła pianina

marki:

Bechstein, Blüthner
Feurich, Niendorf

i innych znanych firm światowych
harmonja fabrykat Mannborg
jakoteż pianina własnej fabrykacji
poleca po cenach solidnych i na
korzystnych warunkach zapłaty
w wielkim wyborze

B. Sommerfeld, Bydgoszcz

Telefon 883 Sniadeckich 56.
Fabryka fortepianów i budowa organów
HURTOWNIA.

Garbarnia Karsin

przyjmuje

skóry do garbowania

Zarazem podaje się do wiadomości, że w każde
jarmarki w Czersku przyjmuje się również
skóry w podwórzu pana Loka Kawiarnia.

Gdzie można nabyć najtańsze maszyny do szycia
tylko

w Firmie Bracia Szczepańscy

Centrala Gniezno, Rynek 5 — tel. 248

i w filii Sępólno Pomorze Stary Rynek 19 tel. 78.

Oryginalne maszyny do szycia fabrykatu Heid & Nea. z 10-letnią gwarancją.

czółenko długie S. A.	zł. 104,00
" wahadłowe V. S.	" 125,00
" V. S. model większy	" 134,00
" bębnekowe C. B.	" 150,00
" C. B. gabinetowa 2 szuflady	" 168,00
" C. B. " 2 " z szachem	" 173,00

Zamówione maszyny wysyłamy za gotówkę, lub za wpłatą najmniej 20,00 zł., zaś
pozostałą kwotę za zaliczką kolejową.

Aby udogodzić p. p. urzędnikom zakup tych maszyn przyjmujemy przy zakupie po-
łową gotówki, drugą zaś połowę 4 tygodniowy weksel podpisany przez odpowiednich tyrantów.

HOTEL PRIEBE

właśc. JAN KALETTA.

Wielki wieczór operowy

w czwartek, dnia 4. grudnia 24 r.

Wykonane zostaną utwory z najpiękniejszych
oper jak n. p. utwory kompozytorów Schuberta
Bizeta Pucciniego Saint Laina i t. d.
Duet Salonowy Emiljan Klepacki Patty skrzypce
Jerzy Bach fortepian.

Początek koncertu o godz. 7-ej.
Wstęp wolny.

Illuminacje.

Dekoracje.

Baczność!

Szan. kupeom i rolnikom do wiadomości, że
zostałem mianowanym jako główny reprezentant na
Województwo Pomorskie

firmy **ALFA-LAVAL** z Berlina,
fabryka centryfug.

Zażądania ofert i zamówienia proszę kierować do

firmy **Władysław Literski**
Brusy - Pomorze.

Artykuły dla chorych.

Sole mineralne, kwas
węglowy do kąpiel, soli
Stasfurtska, środki
przeciw zaziębnie-
niu i wszelkie arty-
kuły gumowe poleca

Drogerja Paetzold
RYNEK 21.

Z powodu przeprowadzki
sprzedam
rozmaite rzeczy

a to łózka, materace, szafy,
stoły, wertika, biurko dam-
skie, krzesła, lustra, lampy
elektryczne i gazowe, łózka
dziecinne, ubranie męskie,
buty długie nr. 42, spod-
nie skórzane, nocne szafki
i t. p. wiele innych rzeczy
ul. Mickiewicza nr. 31
II piętro lewo.

W Sępólnie na jarmarku

zgubiłem moje
wojskowe
papiery.

Uczciwego znalazcę upra-
sza się takowe zwrócić.

Paweł Lapka
Duża Cerkwiec
poczta Kamień
3. 12. 1924.

Pierze

darte i niedarte każdą
ilość kupuje za gotówkę
Dom Komisowo - Handlowy
Chojnice, Młyńska 17.

Tanio na sprzedaż
1 stół, kwieciak,
2 palety,
2 ubrania dla chłopców
noszone
Staroszkolna 24/26 II sch.

Poszukuję od zaraz rze-
telnej, uczciwych rodziców

uczennicy

władającej językiem polskim
i niemieckim.

**Dom Handlowy
Jan Grzenia**
Gdańska 6.

Baczność! Właśc. nieruchomości
Poszukuje się

mieszkania

1 lub 2 pokojowego
z kuchnią dla dwoje osób
od 1. 1. 25 r. ewtl. później.
Zapłać czynsz przedwojen.
lub podług umowy, zapłać
także naprzód za cały rok
z góry

Zuralski Wacł str. cel.
ul. Gdańska 12.

Dom Komisowo - Handlowy
Chojnice, Młyńska 17
kupuje za gotówkę

stare meble
odzież i obuwie.

Potrzebny od Nowego
Roku na probostwo

kuczer

(pojedynak) w silie wieku
obeznany zarazem z pracy
na roli (ca. 30 mórg). Gdzie
wskaże ekspedycja.

Dwie używane
suknie jedwabne
i jedna

suknia balowa

są na sprzedaż
Człuchowska 33/35
w szkole powszechnej.

Oskar Weiland

Chojnice /
Przybramie człuchowski
ul. Człuchowska 19

Wielki
wybór
fajek,
Oraz papie-
rośniczek i
papierosów
tabakierek do
tytoniu jak i wszelkich części
zapasowych.

Specjalność: prawdziwe fajki „Broyère“